

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 166

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 22 februarie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 628 din 17 octombrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (4) și (6) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative	2–5
Decizia nr. 690 din 7 noiembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969.....	6–10
Decizia nr. 691 din 7 noiembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 259 alin. (5) lit. g), art. 260 alin. (2) lit. g) și art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală	10–14
ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI	
31. — Ordin privind aprobarea Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea, precum și pentru modificarea, completarea și abrogarea unor dispoziții din sectorul energiei electrice	15–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 628**

din 17 octombrie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (4) și (6) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (4) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, excepție ridicată de Maria Boboc, Oprea Porumbel, Veta Humă, Ioana Fircă, Veronica Bădescu, Alexandru Porumbel și Maria Neagu în Dosarul nr. 7.373/118/2015 al Tribunalului Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului nr. 1.132D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.412D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (4) și (6) din aceeași lege, excepție ridicată de Victoria Mitu în Dosarul nr. 7.051/3/2013 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Magistratul-asistent precizează că, în ambele dosare, partea Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a transmis note scrise prin care consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

6. Curtea, din oficiu, pune în discuție problema conexării celor două dosare. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu propunerea de conexare. Deliberând, Curtea dispune, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, conexarea Dosarului nr. 1.412D/2016 la Dosarul nr. 1.132D/2016, care a fost primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Menționează faptul că există o bogată jurisprudență a Curții Constituționale în materie, prin care s-a statuat cu privire la constituționalitatea textelor de lege criticate, jurisprudență care își menține valabilitatea și în cauzele de față.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

8. Prin Sentința civilă nr. 530 din 26 aprilie 2016 și Decizia civilă nr. 3.213 din 1 iunie 2016, pronunțate în dosarele nr. 7.373/118/2015 și, respectiv, nr. 7.051/3/2013, **Tribunalul Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal și Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (4) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative respective a prevederilor art. 10 alin. (4) și (6) din aceeași lege, excepție ridicată de Maria Boboc, Oprea Porumbel, Veta Humă, Ioana Fircă, Veronica Bădescu, Alexandru Porumbel și Maria Neagu și,**

respectiv de Victoria Mitu, în cauze având ca obiect soluționarea unor cereri referitoare la actualizarea sumelor stabilite ca despăgubiri în temeiul Legii nr. 9/1998.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate formulată în Dosarul nr. 1.132D/2016 se arată, în esență, că prevederile de lege criticate contravin principiului neretroactivității legii civile, în măsura în care intervin în domeniul de aplicare temporală a dispozițiilor art. 8 alin. (2) din Legea nr. 9/1998 și ale art. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 286/2004 privind unele măsuri referitoare la funcționarea Comisiei centrale și a comisiilor județene și a municipiului București pentru aplicarea dispozițiilor Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, astfel cum a fost interpretat prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. XXI/2007. De asemenea se susține că acestea încalcă și prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție în măsura în care consacră un tratament discriminatoriu între beneficiarii plăților făcute în baza Legii nr. 9/1998 anterior intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014 și cei care vor primi plățile ulterior lunii decembrie 2014. Autorii excepției arată că textele de lege criticate permit Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților să se plaseze mai presus de lege și să emită acte administrative ce contravin Deciziei nr. XXI/2007 și hotărârilor judecătorești pronunțate în baza acesteia. În ce privește critica prin raportare la dispozițiile art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție menționează Decizia nr. 694 din 20 octombrie 2015, prin care Curtea Constituțională a reținut caracterul neconstituțional al prevederilor art. 124 din Codul de procedură fiscală care permiteau organelor fiscale să nu acorde dobânzi pentru sumele plătite de contribuabil și care ar fi trebuit restituite acestuia. În acest sens arată că, dacă dobânzile corespund unui beneficiu nerealizat, raționamentul Curții Constituționale din decizia menționată este aplicabil în cauza de față cu atât mai mult cu cât actualizarea sumei în raport cu rata inflației nu poate fi considerată o sancțiune, ci o modalitate de asigurare a unui echilibru valoric în condițiile de instabilitate a monedei naționale, care să îl protejeze pe creditor în fața debitorului rău-platnic. Totodată, acordarea sumei actualizate cu rata inflației se impune și în vederea respectării principiului reparației integrale a prejudiciului. Invocă, totodată, cele reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea din 12 mai 2009, pronunțată în Cauza *Elias împotriva României*, în sensul că neplata sumei stabilite ca despăgubiri nici după un interval de timp mai lung de 7 ani reprezintă o încălcare a art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Autorii excepției susțin, de asemenea, că prevederile de lege criticate golesc de conținut dispozițiile art. 52 alin. (1) din Constituție și pe cele ale art. 1 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, întrucât persoana prejudiciată este îndreptățită la actualizarea cu indicele de inflație a sumelor restante, mai ales că Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților nu a respectat obligația de validare voluntară a creanței în termenul de 60 de zile stabilit prin lege.

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate ce formează obiectul Dosarului nr. 1.412D/2016 se susține, în esență, că prevederile art. 10 alin. (4) din Legea nr. 164/2014 sunt neconstituționale, întrucât, atât timp cât o instanță a dispus în mod definitiv intervalul înlăuntrul căruia va fi efectuată actualizarea sumei, o nouă lege nu poate suprima acest drept al petentului. Arată că, în cauză, instanța de fond a stabilit prin expertiza contabilă modul în care se impune actualizarea sumei achitate, precum și data de referință. Precizează, așadar, că deține o hotărâre judecătorească definitivă pentru actualizarea

sumei deja achitate, astfel că plata cuantumului restant se impune a fi făcută conform legislației în vigoare la data sesizării instanței. În ce privește prevederile art. 10 alin. (6) din Legea nr. 164/2014 arată că nu face nicio referire la actualizarea sumelor stabilite prin deciziile de actualizare, încălcând atât dispozițiile Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. XXI/2007 — în sensul că nu prevede ca sumele să fie actualizate la data plății —, cât și pe cele ale hotărârii judecătorești, având în vedere că, în dosarul cauzei, suma datorată a fost stabilită pe data de 5 mai 2015, iar pentru recuperarea integrală a prejudiciului se impune actualizarea acesteia la data plății efective, astfel cum este menționat și în raportul de expertiză.

11. **Tribunalul Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal** apreciază că prevederile art. 10 alin. (4) din Legea nr. 164/2014 sunt în concordanță cu prevederile constituționale invocate, în condițiile în care prin acesta rămâne recunoscut dreptul la despăgubiri convenit beneficiarilor Legii nr. 9/1998, plata în rate și actualizată a acestor despăgubiri fiind circumscrisă principiului acoperirii integrale a prejudiciului recunoscut de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. În plus, plata eșalonată este o măsură de natură a păstra un just echilibru între interesele persoanelor îndreptățite la despăgubire și interesul general al colectivității.

12. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** opinează în sensul conformității textelor de lege criticate cu dispozițiile constituționale invocate, pentru argumentele reținute în jurisprudența Curții Constituționale.

13. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

14. **Guvernul** apreciază, în punctul de vedere exprimat în Dosarul nr. 1.132D/2016, că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât, în opinia sa, prevederile de lege ce formează obiectul acesteia nu contravin dispozițiilor din Legea fundamentală invocate, precizând, totodată, că revine Curții Constituționale sarcina de a evalua afectarea dreptului de proprietate, în măsura în care prelungirea succesivă a eșalonării plății sumelor depășește termenele rezonabile avute în vedere de jurisprudența sa și a Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv de a reitera jurisprudența avută în vedere, atunci când perioada de plată prea mare a acestor sume aduce atingere art. 21 și art. 44 din Constituție.

15. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile de lege supuse controlului nu contravin dispozițiilor constituționale invocate, precizând că își menține punctul de vedere reținut în deciziile nr. 133 din 10 martie 2016 și nr. 247 din 5 mai 2016.

16. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 10 alin. (4) și (6) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de

soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 din 15 decembrie 2014, care au următoarea redactare:

— Art. 10 alin. (4) și (6): „(4) *Sumele neplătite, aferente hotărârilor judecătorești prevăzute la alin. (3) și actelor administrative prevăzute la art. 9 lit. a) și b), se actualizează cu indicele de creștere a prețurilor de consum pentru perioada de la momentul rămânerii irevocabile/definitive, respectiv al emiterii acestora, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, și constituie obligații de plată, în tranșe, în condițiile prezentei legi. Actualizarea sumei se face prin decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. (...)*

(6) *Pentru fiecare tranșă anuală, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților emite un titlu de plată. Titlul de plată, în original, se comunică, în cel mult 5 zile de la emitere, Ministerului Finanțelor Publice și persoanelor îndreptățite.*”

19. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, textele de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse la art. 15 alin. (2) care instituie principiul neretroactivității legii, art. 16 alin. (1) privind egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, art. 44 alin. (1) și (2) referitor la dreptul de proprietate privată, art. 52 alin. (1) care consacră dreptul persoanei vătămate într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal al unei cereri, de a obține recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei și art. 53 care stabilește condițiile în care poate fi restrâns exercițiul unor libertăți. De asemenea se invocă și dispozițiile art. 1 — *Protecția proprietății* din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și cele din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene cuprinse în art. 20 — *Egalitatea în fața legii*, art. 21 — *Nediscriminarea* și art. 41 alin. (1) privind dreptul oricărei persoane de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial, echitabil și într-un termen rezonabil din partea instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii Europene.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că textele de lege ce formează obiectul acesteia au mai fost examinate din perspectiva unor critici similare, Curtea constatând conformitatea lor cu dispozițiile din Legea fundamentală invocate și în cauzele de față. Astfel, prin mai multe decizii, ca, de exemplu, Decizia nr. 300 din 12 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 630 din 17 august 2016, Decizia nr. 343 din 24 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 637 din 19 august 2016, sau Decizia nr. 143 din 14 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 497 din 29 iunie 2017, paragrafele 29—32, Curtea a statuat, în esență, că, recunoscând dreptul la despăgubire născut sub imperiul vechii legi, prevederile art. 10 alin. (4) și (6) din Legea nr. 164/2014, care instituie reguli privind plata despăgubirilor — atât sub aspectul plății eșalonate, cât și al actualizării sumelor cu indicele prețurilor de consum — nu încalcă prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2), care consacră principiul neretroactivității legii

civile. Ipoteza avută în vedere de dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 este aceea a unei obligații neexecutate, deci a unei situații juridice în curs, față de care noua reglementare nu poate fi decât imediat aplicabilă. Totodată, Curtea a observat că prevederile de lege criticate dispun pentru viitor, urmând a fi aplicate de la data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, respectiv 18 decembrie 2014.

21. De asemenea, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, mecanismul eșalonării plății, ca modalitate de executare, poate fi considerat ca fiind în concordanță cu considerentele consacrate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dacă sunt respectate anumite condiții: tranșe de efectuare a plăților intermediare precis determinate, termen rezonabil de executare integrală, acoperirea eventualei devalorizări a sumei datorate (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 602 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 859 din 18 noiembrie 2015). Curtea a constatat că prevederile art. 10 din Legea nr. 164/2014 îndeplinesc aceste condiții, stabilind un termen de 5 ani pentru eșalonarea plății, precum și obligația de actualizare a sumelor neplătite cu indicele de creștere a prețurilor de consum. Măsura instituită, de reeșalonare a unor debite ale statului pe o durată de 5 ani, poate fi considerată, așadar, de natură a menține un just echilibru între interesele debitorului — stat și cele ale creditorului — persoană îndreptățită la despăgubiri, de vreme ce persoana îndreptățită nu suportă o sarcină disproporționată și excesivă în privința dreptului său de a beneficia de despăgubirile acordate prin lege. De asemenea, eșalonarea pe o perioadă de 5 ani a plății sumelor reprezentând despăgubiri fiind o măsură de natură a păstra un just echilibru între interesele persoanelor îndreptățite la despăgubire și interesul general al colectivității urmărește principiile stabilite în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel încât nu se poate considera că, prin această măsură, statul afectează esența dreptului de proprietate privată al beneficiarilor de despăgubiri în temeiul Legii nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003. Aceasta cu atât mai mult cu cât statul, prin caracterul său social — valoare constituțională instituită de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală — are obligația de a imprima acțiunilor sale cu caracter economic un conținut just proporționat, astfel încât să asigure tuturor cetățenilor săi exercitarea efectivă a tuturor drepturilor și libertăților lor fundamentale. Ca urmare, referitor la dispozițiile art. 21 alin. (3) și art. 44 din Constituție, precum și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, Curtea a constatat că acestea nu sunt încălcate.

22. Referitor la critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (6) din Legea nr. 164/2014, prin Decizia nr. 426 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 865 din 31 octombrie 2016, paragraful 37, Curtea a reținut că normele de lege criticate instituie reguli procedurale privind efectuarea plății despăgubirilor deja stabilite, în sensul că pentru fiecare tranșă anuală Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților emite un titlu de plată, care se comunică, în cel mult 5 zile de la emitere, Ministerului Finanțelor Publice și persoanelor îndreptățite.

23. Referitor la invocarea dispozițiilor art. 16 din Constituție, Curtea a reținut, în acord cu jurisprudența sa, că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecareia. Inegalitatea de tratament juridic, prin comparație cu acele persoane care au beneficiat de plata despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, nu reprezintă un viciu de neconstituționalitate, fiind rezultatul unor

regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea principiului *tempus regit actum*.

24. Raportat la situația de față, Curtea observă că, în Dosarul nr. 1.132D/2016, autorii excepției au solicitat instanței anularea deciziei de actualizare a despăgubirilor pe considerentul că acestea au fost calculate de la data emiterii de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a deciziei de validare a unei hotărâri prin care Comisia Județeană Constanța pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, și anume de la data de 2 octombrie 2015, iar nu chiar de la data emiterii hotărârii înseși, respectiv 29 octombrie 2009, reclamanții solicitând, așadar, actualizarea și pentru perioada cuprinsă între data emiterii hotărârii Comisiei județene și data validării acesteia. În mod similar, în Dosarul nr. 1.412D/2016, autoarea excepției a solicitat actualizarea despăgubirii începând cu data de 27 iulie 2006, data emiterii hotărârii Comisiei municipiului București pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 9/1998 și ale Legii nr. 290/2003. Au fost invocate, în motivarea neconstituționalității textelor de lege criticate, cele statuate de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. XXI din 19 martie 2007 pronunțată într-un recurs în interesul legii, în sensul că data stabilirii compensațiilor este aceea a emiterii hotărârii comisiei județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea dispozițiilor Legii nr. 9/1998, iar validarea de către Cancelaria Primului-Ministru a hotărârilor comisiilor teritoriale, cu depășirea termenului de 60 de zile prevăzut de lege, atrage actualizarea întregii sume în raport cu indicele de creștere a prețurilor.

25. Față de această critică, Curtea reține că opțiunea legiuitorului referitoare la actualizarea sumelor cuvenite cu titlu de despăgubire beneficiarilor Legii nr. 9/1998 și ai Legii nr. 290/2003 este în concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, pronunțându-se asupra conformității cu prevederile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale a reglementării reparatorii naționale referitoare la finalizarea procesului de restituire a imobilelor preluate în mod

abuziv în perioada regimului comunist în România, cuprinsă în Legea nr. 165/2013, a statuat, cu privire la modul de configurare și executare a creanțelor statului în materia restituirii imobilelor, prin Hotărârea din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, că statului „trebuie să i se lase o marjă largă de apreciere pentru a alege măsurile destinate să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate din țară și pentru punerea lor în aplicare” (paragraful 233), iar „autoritățile naționale rămân suverane pentru a alege [...] măsurile generale ce trebuie integrate în ordinea juridică internă pentru a pune capăt încălcărilor constatate de Curte” (paragraful 236). În lumina acestor considerente, Curtea Constituțională a considerat, prin Decizia nr. 686 din 26 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 27 ianuarie 2015, paragraful 32, că, „având în vedere, pe de o parte, obligațiile de natură patrimonială deosebit de complexe și împovărătoare asupra statului, cu efect grevant chiar asupra bugetului de stat pe o lungă perioadă de timp, corelate cu contextul economic existent, și, pe de altă parte, faptul că obligațiile menționate, raportate la momentul de față, au un caracter reparatoriu cu o componentă istorică pronunțată, [...] prin măsura criticată, legiuitorul român s-a plasat, în mod evident, în interiorul acestei marje, îndeplinindu-se, astfel, exigențele stabilite prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului (a se vedea, în același sens, și Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 28 ianuarie 2015, paragrafele 23 și 24)”.

26. Pentru identitate de rațiune, considerentele de principiu exprimate de Curtea Constituțională cu privire la situația despăgubirilor acordate prin Legea nr. 165/2013 sunt aplicabile și în ceea ce privește criticile formulate de autorii prezentei excepții de neconstituționalitate referitor la modalitatea de actualizare, prin Legea nr. 164/2014, a sumelor cuvenite ca despăgubiri potrivit Legilor nr. 9/1998 și nr. 290/2003.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Maria Boboc, Oprea Porumbel, Veta Humă, Ioana Firică, Veronica Bădescu, Alexandru Porumbeu și Maria Neagu în Dosarul nr. 7.373/118/2015 al Tribunalului Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal și de Victoria Mitu în Dosarul nr. 7.051/3/2013 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 10 alin. (4) și (6) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal și Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 octombrie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 690

din 7 noiembrie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 alin. (1) teza a doua din Codul penal din 1969, excepție ridicată de Nicușor Daniel Constantinescu în Dosarul nr. 17.805/3/2014 al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.932D/2016.

2. La apelul nominal răspund părțile Adrian George Gâmbuțeanu și Marian Turbatu, prezente personal. Se constată lipsa celorlalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul părții Marian Turbatu, care arată că are calitatea de avocat în Berlin (Germania) și că se reprezintă în cauza dedusă judecării în fața Curții Constituționale, făcând trimitere, în acest sens, la dispozițiile Directivei 1977/249/CEE referitoare la facilitarea exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați și la dispozițiile art. 98, art. 110 și art. 111 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, care prevăd libertatea prestării serviciilor de către avocați la nivel intracomunitar, în ceea ce privește prestarea unor servicii ocazionale. Arată că noțiunea de „servicii ocazionale” a fost definită prin jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969, susține că aceasta este inadmisibilă, întrucât dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale impun ca prevederile legale care constituie obiectul excepției de neconstituționalitate să fie în vigoare. Or, dispozițiile art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969 au fost abrogate la data de 1 februarie 2014. Chiar dacă s-ar aprecia că există o ultraactivitate a textului criticat, acesta nu îndeplinește o altă condiție de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate, prevăzută la art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, aceea a legăturii obiectului excepției cu soluționarea cauzei. Susține că o eventuală constatare a neconstituționalității textului criticat nu ar determina o soluționare mai favorabilă a cauzei, din perspectiva autorului excepției, întrucât încadrarea faptelor săvârșite de aceștia a fost realizată de către parchet conform dispozițiilor Codului penal în vigoare. Subliniază faptul că nu se poate ști, la data susținerii excepției, dacă faptele anterior menționate vor fi încadrate de către instanța de judecată conform dispozițiilor art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969. Cu privire la fondul excepției de

neconstituționalitate, susține că sintagma „tulburare însemnată” este clar definită de către jurisprudența actuală. Arată că definițiile doctrinare ale acestei sintagme, la care autorul face referire, sunt diferite, dar că acestea sunt legate de locul și timpul în care se aplică. Mai arată că o normă juridică nu poate fi considerată neclară doar pentru faptul că este lăsată la latitudinea jurisprudenței definirea anumitor termeni din cuprinsul său. Susține că definirea legală a tuturor termenilor folosiți în cuprinsul normelor juridice ar duce la rigidizarea acestora. Apreciază că textul criticat este clar. Arată, de asemenea, faptul că însuși petentul face o referire foarte largă la acest termen, îl definește și arată că știe exact care este sensul lui, folosindu-se de aceste elemente procedurale pentru a tergiversa soluționarea dosarului. La dosarul cauzei sunt depuse note scrise, în susținerea acesteia.

4. În continuare, președintele acordă cuvântului părții Adrian George Gâmbuțeanu, care susține, în totalitate, excepția de neconstituționalitate invocată de autorul excepției. Afirmă că, în prezenta cauză, se încearcă încadrarea unor abateri, care constituie cel mult contravenții, drept infracțiuni, întrucât încălcarea prevederilor art. 5 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi se sancționează, conform art. 63 din aceeași lege, cu amendă. Susține că faptele săvârșite de autorul excepției ar fi putut fi sancționate potrivit dispozițiilor dreptului civil sau conform prevederilor dreptului administrativ.

5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se arată că sintagma „tulburare însemnată” nu este lipsită de claritate, precizie și previzibilitate, întrucât doctrina și jurisprudența corespunzătoare Codului penal din 1969 sunt unanime în a aprecia că prin aceasta se înțelege orice știrbire sau orice atingere adusă activității instituțiilor enumerate în textul criticat, iar aprecierea intensității acestei perturbări revine instanțelor de judecată. Se susține totodată că nu poate fi vorba despre o dezincriminare a faptelor prevăzute prin textul criticat, întrucât prevederile art. 297 din Codul penal au preluat conținuturile constitutive ale tuturor formelor de abuz în serviciu prevăzute în Codul penal din 1969, existând, astfel, o continuitate în reglementarea infracțiunii de abuz în serviciu. Se susține că, în cuprinsul art. 297 din Codul penal, sintagma criticată este înlocuită cu cea de vătămare care trebuie adusă intereselor legale ale unei persoane, fără să fie prevăzută o intensitate a vătămarilor produse prin faptele săvârșite. Se face trimitere la deciziile Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016 și nr. 392 din 6 iunie 2017, paragrafele 56—57, prin acestea instanța de contencios constituțional prevăzând, în mod expres, obligația legiuitorului de a stabili un prag valoric al pagubei produse prin săvârșirea faptelor de abuz în serviciu, respectiv de a proceda la o circumstanțiere a intensității vătămării aduse drepturilor și libertăților fundamentale prin astfel de fapte, pentru ca ele să poată fi încadrate conform prevederilor legale ce reglementează infracțiunea de abuz în serviciu.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 28 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 17.805/3/2014, **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 248 alin. (1) teza a doua din Codul penal din 1969**, excepție invocată de Nicușor Daniel Constantinescu într-o cauză având ca obiect soluționarea unui apel formulat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție împotriva unei sentințe penale prin care autorul excepției a fost condamnat pentru săvârșirea mai multor infracțiuni de abuz în serviciu contra intereselor publice și de complicitate la infracțiunea anterior menționată.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că norma de incriminare prevăzută la art. 248 din Codul penal din 1969 este lipsită de claritate, precizie și previzibilitate, întrucât presupune două moduri alternative de săvârșire a infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice, respectiv cauzarea unei „tulburări însemnate” sau „a unei pagube patrimoniului” uneia dintre persoanele juridice prevăzute la art. 145 din Codul penal din 1969. Se susține că textul criticat descrie o situație absurdă, cel puțin prin raportare la Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, întrucât aceasta se referă la comportamentul unui funcționar public lipsit de discernământ, care, cu intenție, produce, prin fapta sa, un prejudiciu sau o tulburare unei instituții, prevăzând, așadar, că acest rezultat se va produce, fără ca, în schimbul atitudinii sale abuzive sau defectuoase, să urmărească obținerea unui beneficiu, pentru el sau pentru altul. Prin urmare, se susține că, prin textul criticat, este prefigurată comportamentul unui funcționar public care săvârșește fapte de o anumită gravitate, cu intenție, doar de plăcere sau pentru a testa forța de reacție a statului. În continuare, autorul excepției critică sintagma „tulburare însemnată” din cuprinsul art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969, arătând că aceasta este neclară, motiv pentru care permite încadrarea, de către organele judiciare, a oricărei activități ce produce o simplă afectare a activității unei instituții drept infracțiune de abuz în serviciu, chiar dacă respectiva afectare nu este una însemnată. Se susține că, în realitate, sensul sintagmei „tulburare însemnată a bunului mers” nu este similar cu cel al expresiei „de vătămare a intereselor legitime” din cuprinsul art. 297 din Codul penal. Se arată că, potrivit Convenției Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată de România prin Legea nr. 365/2004, care face parte, în urma ratificării, din dreptul intern, „Fiecare stat parte are în vedere să adopte măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune, în cazul în care actele au fost săvârșite cu intenție, faptei unui agent public de a abuza de funcțiile sau de postul său, adică de a îndeplini ori de a se abține să îndeplinească, în exercițiul funcțiilor sale, un act cu încălcarea legii, cu scopul de a obține un folos necuvenit pentru sine sau pentru altă persoană sau entitate”, abuzul de funcții fiind, astfel, reglementat ca o infracțiune de scop, care poate fi săvârșită doar cu intenție directă, nu și indirectă. Se susține că actul internațional anterior menționat reprezintă o convenție referitoare la drepturile omului, motiv pentru care, conform art. 20 din Constituție, acesta se aplică cu prioritate față de dreptul intern. Revenind la sintagma „tulburare însemnată” din cuprinsul textului criticat, autorul arată că, potrivit

doctrinei, o astfel de tulburare trebuie să afecteze semnificativ eficiența și buna funcționare a unei instituții sau organizații dintre cele prevăzute la art. 145 din Codul penal din 1969, trebuie să aibă anumite proporții și să fie de o anumită gravitate. Or, așa cum s-a afirmat prin Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, elementele constitutive ale infracțiunii trebuie să rezulte din norma primară care o reglementează, și nu din interpretarea pe care judecătorul o oferă acesteia. Se arată că viciul de reglementare a infracțiunii, anterior menționat, conduce la pronunțarea unor soluții de condamnare pentru infracțiuni care nu sunt reglementate în nicio altă legislație națională. Se susține că, în lipsa unei reprezentări clare a laturii obiective și a laturii subiective a infracțiunii, judecătorul este pus în dificultate, fiind în situația de a opta între mai multe variante de interpretare a textului criticat și de a face aprecieri subiective, putând constata că nu a fost săvârșită infracțiunea de abuz în serviciu sau, dimpotrivă, putând dispune condamnarea, pentru fapte similare. Se mai susține că, potrivit actualei reglementări, aceeași faptă poate fi încadrată ca abatere disciplinară, neglijență în serviciu sau abuz în serviciu, în funcție de aprecierea judecătorului. Se face trimitere la jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la cerințele de claritate, precizie și previzibilitate ale legii, respectiv la deciziile nr. 166 din 17 martie 2015, nr. 553 din 16 iulie 2015 și nr. 573 din 3 mai 2011 și la hotărârile din 22 noiembrie 1995, 15 noiembrie 1996, 22 iunie 2000, 25 ianuarie 2007 și 25 iunie 2009, pronunțate în cauzele *S.W. împotriva Regatului Unit*, *Cantoni împotriva Franței*, *Coëme și alții împotriva Belgiei*, *Sissanis împotriva României* și *Liivik împotriva Estoniei*, fiind redată, din această ultimă hotărâre menționată, paragrafele 92—95, 97, 100—101 și 104. Se mai susține că, față de argumentele mai sus arătate, în prezenta cauză, este incidentă *mutatis mutandis* Decizia Curții Constituționale nr. 196 din 4 aprilie 2013. Mai este invocată Opinia Comisiei de la Veneția exprimată în Raportul din 11 martie 2013, conform căreia „majoritatea țărilor care incriminează abuzul în serviciu consideră că o condiție necesară este beneficiul personal sau al altei persoane sau prejudiciul în intenția de a le cauza. Se poate deduce din numărul foarte limitat de cazuri aduse în fața curților că, în genere, prejudiciile sunt considerate pasibile de pedeapsă numai când sunt intenționate, adică dacă autorul intenționează să facă un rău”.

8. **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Se susține că sintagma „tulburare însemnată” din cuprinsul prevederilor art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969 este lipsită de claritate, precizie și previzibilitate, contravenind dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) și art. 21 alin. (3). Se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016 și la Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 25 iunie 2009, pronunțată în Cauza *Liivik împotriva Estoniei*, paragraful 97. De asemenea, este invocată Decizia Curții Constituționale nr. 390 din 2 iulie 2014, prin care s-a statuat că o noțiune legală poate avea un conținut și un înțeles autonom, diferit de la o țară la alta, cu condiția definirii acestor termeni prin actele normative în care sunt folosiți. Se arată că, în caz contrar, destinatarul normei este cel care va stabili înțelesul acelei noțiuni, de la caz la caz, printr-o apreciere, care nu poate fi decât una subiectivă și discreționară. Se mai susține că legiuitorul a înlocuit textul legal criticat, prin prevederile art. 297 alin. (1) din Codul penal, care nu mai conțin sintagma „tulburare însemnată”.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se face trimitere la soluția și considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 497 din 19 aprilie 2011, prin care a fost detaliat sensul noțiunii de „tulburare însemnată”, dar și la jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, referitoare la cerințele de claritate, precizie și previzibilitate ale legii. Sunt invocate, în acest sens, deciziile Curții Constituționale nr. 1 din 11 ianuarie 2012 și nr. 146 din 12 martie 2015, precum și hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 15 noiembrie 1996, 25 noiembrie 1996, 4 mai 2000 și 9 noiembrie 2006, pronunțate în cauzele *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, și *Leempoel & S.A. Ed. CineRevue împotriva Belgiei*, paragraful 59.

11. **Avocatul Poporului** apreciază că textul criticat este constituțional. Arată că își menține punctele de vedere care au fost reținute de Curtea Constituțională prin deciziile nr. 400 din 15 iunie 2016 și nr. 405 din 15 iunie 2016.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse la dosarul cauzei, concluziile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969, care au următorul cuprins: „*Fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o tulburare însemnată bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art. 145 sau o pagubă patrimoniului acesteia se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani*”.

15. Se susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind calitatea legii, art. 11 alin. (1) și (2) cu privire la dreptul internațional și dreptul intern, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (3) cu privire la dreptul la un proces echitabil și art. 23 alin. (12) referitor la legalitatea incriminării și a pedepsei, precum și prevederilor art. 6 și 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind dreptul la un proces echitabil și la legalitatea incriminării și a pedepsei.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că sintagma „tulburare însemnată” din cuprinsul prevederilor art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969 a mai fost supusă controlului de constituționalitate, fiind pronunțate, în acest sens, mai multe decizii, dintre care, cu titlul exemplificativ, Curtea reține Decizia nr. 497 din 19 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 497 din 12 iulie 2011,

și Decizia nr. 1.051 din 16 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 724 din 29 octombrie 2010, prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată.

17. Prin Decizia nr. 497 din 19 aprilie 2011, Curtea a reținut că infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută de art. 248 din Codul penal din 1969, este o infracțiune de serviciu, și nu o infracțiune contra patrimoniului, motiv pentru care valoarea socială ocrotită prin norma incriminatoare este, în principal, bunul mers al activității unităților prevăzute la art. 145 din Codul penal din 1969. Totodată, Curtea a mai statuat că această infracțiune reprezintă cea mai gravă formă de abuz în serviciu, deoarece este fapta unui funcționar public și lezează activitatea unei persoane juridice de interes public, producând fie o tulburare deosebit de gravă a activității acesteia, fie o pagubă adusă patrimoniului ei. S-a reținut, cu aceeași ocazie, că tulburarea însemnată a bunului mers al unui organ sau al unei autorități publice, instituții publice ori al altei persoane juridice de interes public sau producerea unei pagube patrimoniului acesteia are, de regulă, consecințe sociale negative mari.

18. Distinct de cele reținute prin jurisprudența anterior invocată, Curtea constată că, într-adevăr, legislația penală nu definește sintagma „tulburare însemnată”, aspect ce relevă intenția legiuitorului de a conferi sintagmei criticate sensul uzual ce rezultă din înțelesul obișnuit al termenilor care o compun. Astfel, prin „tulburare însemnată bunului mers...” se înțelege o perturbare semnificativă a activității uneia dintre persoanele juridice ce intră sub incidența dispozițiilor art. 145 din Codul penal din 1969. Totodată, interpretând sistematic sintagma criticată, în ansamblul dispoziției legale din care face parte, Curtea reține folosirea de către legiuitor, în cuprinsul normei de incriminare a infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice, alături de expresia „tulburare însemnată”, a sintagmei „sau o pagubă patrimoniului acesteia”, acestea reprezentând variante alternative ale urmării imediate pe care trebuie să o producă fapta funcționarului public, care, cu prilejul exercitării atribuțiilor sale de serviciu, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos, pentru a putea fi reținută săvârșirea infracțiunii anterior menționate. Așa fiind, Curtea reține că „tulburarea însemnată”, despre care se face vorbire în textul criticat, are în vedere o afectare gravă a activității unui organ sau a unei instituții de stat ori a unei alte unități din cele avute în vedere prin prevederile art. 145 din Codul penal din 1969, afectare care, spre deosebire de cea producătoare de pagube patrimoniului unei astfel de entități, are un caracter nepatrimonial. În aceste condiții, legiuitorul a lăsat la aprecierea instanțelor judecătorești încadrarea rezultatelor produse prin fapte ale funcționarilor publici, ce corespund condițiilor reglementate prin norma de incriminare, în sfera noțiunii de „tulburare însemnată”, asigurând însă un caracter previzibil unei asemenea încadrări de natură judiciară. De altfel, o enumerare exhaustivă a unor astfel de fapte în ipoteza dispoziției penale analizate nu este posibilă.

19. Aceste aspecte nu sunt de natură a lipsi dispoziția legală criticată de claritate, precizie și previzibilitate, caracterul general al dispozițiilor art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969 nefiind de natură a determina încălcarea, prin acestea, a prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție și a dispozițiilor art. 7 din Convenție. În acest sens, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 717 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 216 din 23 martie 2016, paragraful 31, făcând trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la legalitatea incriminării și a

pedepsei, a reținut că, având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută, una dintre tehnicile standard de reglementare constând în recurgerea, mai degrabă, la categorii generale, decât la liste exhaustive. Astfel, s-a statuat că numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică și că, oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal, nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare existând întotdeauna. Prin aceeași jurisprudență s-a arătat că, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. S-a reținut, de asemenea, că rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre. S-a conchis că art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (hotărârile din 22 noiembrie 1995, 24 mai 2007, 12 februarie 2008 și 21 octombrie 2013, pronunțate în cauzele *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 141, *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

20. Prin raportare la considerentele anterior arătate, Curtea a constatat că prevederile art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969 respectă exigențele de calitate a legii și sunt în acord cu principiul legalității incriminării și a pedepsei, prevăzut la art. 23 alin. (12) din Constituție.

21. În ceea ce privește critica referitoare la pretinsa lipsă de claritate, precizie și previzibilitate a textului criticat, determinată de folosirea de către legiuitor, în cuprinsul dispozițiilor supuse controlului de constituționalitate, a sintagmei „*sau o pagubă patrimonială acesteia*”, astfel cum s-a arătat mai sus, Curtea reține că provocarea unei tulburări însemnate bunului mers al unei persoane juridice dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal din 1969 sau cauzarea unei pagube patrimonială acesteia constituie, de fapt, variante alternative de realizare a infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice, determinate de cele două posibile variante ale rezultatelor imediate ale faptelor incriminate, urmări care, astfel reglementate, acoperă, de fapt, sfera potențialelor consecințe, patrimoniale sau nepatrimoniale, de un nivel ridicat de gravitate, a faptelor de abuz în serviciu contra intereselor publice. Această manieră de reglementare nu este însă de natură a lipsi de claritate, precizie sau previzibilitate dispozițiile legale criticate, motiv pentru care Curtea constată că acestea sunt conforme cu prevederile art. 1 alin. (5) și art. 23 alin. (12) din Constituție.

22. Cu privire la pretinsa încălcare, prin textele criticate, a prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituție și ale art. 6 din Convenție, Curtea reține că acestea nu sunt aplicabile în prezenta cauză, întrucât dispozițiile legale criticate reprezintă norme de drept penal substanțial, iar garanțiile specifice dreptului la un proces echitabil se asigură prin mijloace juridice specifice dreptului procesual penal.

23. Cu privire la criticile ce vizează oportunitatea reglementării în România a infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice și o eventuală lipsă de proporționalitate în

incriminarea faptelor prevăzute în ipoteza dispoziției legale de la art. 248 din Codul penal din 1969, Curtea reține că, prin Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017, Curtea Constituțională a stabilit că, prin sintagma „*îndeplinește în mod defectuos*”, din cuprinsul textului criticat, se înțelege „*îndeplinește prin încălcarea legii*”, subliniind, totodată, caracterul subsidiar al răspunderii penale pentru infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, aspecte ce au avut ca rezultat stabilirea cu o mai mare exactitate a conținutului constitutiv al infracțiunii analizate și, totodată, reducerea sferei sale de aplicare.

24. Tot prin Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, paragraful 55, Curtea a constatat necesitatea reglementării, de către legiuitor, a unui prag al pagubei produse prin săvârșirea infracțiunii și circumstanțierea vătămării produse prin comiterea faptei, elemente în funcție de care să se aprecieze incidența sau nu a legii penale. De asemenea, prin paragraful 56 al deciziei mai sus invocate, instanța de contencios constituțional a constatat că nu are competența de a complini acest viciu normativ, întrucât și-ar depăși atribuțiile legale, acționând în sfera exclusivă de competență a legiuitorului primar sau delegat. Pe cale de consecință, ținând seama de dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora „*Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției*”, și de cele ale art. 1 alin. (5), potrivit cărora „*În România, respectarea [...] legilor este obligatorie*”, Curtea a subliniat că legiuitorul are obligația de a reglementa pragul valoric al pagubei și intensitatea vătămării dreptului sau interesului legitim rezultate din comiterea faptei în cuprinsul normelor penale referitoare la infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, pasivitatea acestuia fiind de natură să determine apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componența sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

25. Având însă în vedere argumentele mai sus arătate, Curtea constată că instanța de contencios constituțional a utilizat toate mijloacele juridice puse de către legiuitor la dispoziția sa, pentru a restabili situația de constituționalitate a prevederilor legale criticate, urmând ca tuturor considerentelor reținute prin decizia anterior citată să le fie date eficiență prin aplicarea prevederilor art. 147 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 61 alin. (1) din Constituție, referitoare la obligația Parlamentului de a pune dispozițiile legale constatate ca fiind neconstituționale în acord cu prevederile Legii fundamentale și la calitatea acestuia de unică autoritate legiuitoare a țării.

26. Or, aspectele mai sus invocate sunt de natură a restabili caracterul proporțional al reglementării criticate, prin mecanismele specifice controlului de constituționalitate.

27. În ceea ce privește posibilitatea săvârșirii cu intenție a infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice, chiar în lipsa prevederii de către legiuitor a scopului obținerii unor câștiguri materiale, Curtea constată că această modalitate de reglementare este în acord cu specificul categoriei de infracțiuni din care face parte incriminarea criticată, infracțiuni ce au ca obiect juridic protecția penală a valorilor sociale referitoare la desfășurarea de către funcționarii publici a activităților specifice funcțiilor pe care le dețin în condiții de corectitudine și probitate, care implică lipsa vătămărilor intereselor publice, indiferent de scopul pe care l-ar putea avea asemenea vătămări. Totodată, din perspectiva anterior menționată, reglementarea criticată constituie opțiunea legiuitorului, exprimată conform dispozițiilor constituționale ale art. 61 alin. (1) și în marja de apreciere prevăzută de acestea.

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Nicușor Daniel Constantinescu în Dosarul nr. 17.805/3/2014 al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și constată că dispozițiile art. 248 teza a doua din Codul penal din 1969 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a II-a penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 7 noiembrie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 691

din 7 noiembrie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 259 alin. (5) lit. g), art. 260 alin. (2) lit. g) și art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 259 alin. (5) lit. g), art. 260 alin. (2) lit. g) și art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Daniela Dobrilă în Dosarul nr. 2.428/121/2016/a1.1 al Curții de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 3.134D/2016.

2. La apelul nominal răspunde autoarea excepției, prin doamna avocat Sonia Almaș din cadrul Baroului Cluj, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Se constată lipsa celeilalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că, la dosarul cauzei, autoarea a depus un memoriu, prin care solicită admiterea excepției.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantei părții prezente, care pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate. Se arată că, prin

memoriul depus la dosarul cauzei, autoarea excepției a solicitat extinderea controlului de constituționalitate asupra celorlalte articole din Codul de procedură penală referitoare la citare, fiind, astfel, invocată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 259, art. 261 alin. (4), art. 261¹ și art. 264 din Codul de procedură penală. Se susține că dispozițiile legale anterior menționate, luate separat, dar, mai ales, în coroborare cu art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală, încalcă prevederile constituționale ale art. 16, 21 și 24, precum și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Se precizează că prezenta excepție este prima excepție de neconstituționalitate invocată, care vizează dispozițiile art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală, în forma lor modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016. Se face trimitere la jurisprudența Curții Constituționale referitoare la citare și, în mod special, la Decizia nr. 507 din 5 iulie 2016, paragrafele 20—25. Se arată că autoarea excepției se găsește într-o situație diferită de cele invocate până acum și că, practic, toate remediile indicate de Curtea Constituțională în decizia anterior menționată, ca fiind eficiente și ca permițând accesul la justiție unei persoane trimise în judecată, nu se mai regăsesc în actuala reglementare, din cauza felului în care a fost modificat art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală. Se susține că practica judiciară, ulterioară pronunțării de către Curtea Constituțională a Deciziei nr. 641 din 11 noiembrie 2014, a condus la ideea că trebuie să existe o procedură de citare indiferent dacă se formulează sau nu cereri și excepții în procedura de cameră preliminară, pentru ca persoanele interesate, odată ce au avut la cunoștință că sunt părți ale unui proces penal și le-a fost comunicat rechizitoriul,

să își poată exercita dreptul de a formula cereri și excepții. Or, textul criticat vine în contradicție cu cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014. Se arată că singurul argument în susținerea constituționalității dispozițiilor art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală este celeritatea. Însă, Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa, că standardele dreptului la apărare nu pot fi restrânse din motive de celeritate. Pentru acest motiv, se arată că textul criticat, coroborat cu prevederile Codului de procedură penală referitoare la citare, sunt neconstituționale, aducând atingere accesului la justiție. Se susține că inculpatul are cunoștință de existența procesului penal doar prin comunicarea rechizitoriului, spre deosebire de regimul juridic reglementat potrivit Codului de procedură penală din 1968, care prevedea prezentarea materialului de urmărire penală, act procedural ce inducea ideea începerii unui proces penal. Se arată că, întrucât Codul de procedură penală în vigoare nu reglementează un remediu, prin care să se verifice dacă procedura de comunicare a rechizitoriului este legal îndeplinită, inculpatul care nu a primit rechizitoriul nu are nicio posibilitate legală de a formula cereri și excepții. Se mai arată că nici judecătorul care este sesizat cu o astfel de situație nu beneficiază de un cadru legal care să îi permită să verifice legalitatea procedurii de citare sau în care să fie prezent un procuror sau un apărător din oficiu, care să poată atrage atenția instanței cu privire la un eventual viciu privind citarea sau asupra necesității efectuării unor demersuri suplimentare pentru a se verifica dacă, într-adevăr, inculpatul este cel care manifestă o atitudine de delăsare față de cauză sau, dimpotrivă, nu s-a realizat o comunicare eficientă a rechizitoriului. Se face trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv la Hotărârea din 17 ianuarie 2017, pronunțată în *Cauza Carbochim și alții împotriva României*, prin care instanța europeană a analizat procedurile realizate prin afișare. Se susține că procedura existentă înaintea modificărilor legislative operate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 era una echitabilă. Se susține că textele criticate consacră o ficțiune juridică menită să asigure celeritatea procesului penal, însă viciile privind citarea, care sunt sancționabile cu nulitatea relativă, trebuie discutate în contradictoriu. Se arată că ele nu pot fi remediate în cadrul procedurii privind contestația în anulare, la acel moment procesual persoana interesată nemaifiind în drept să formuleze cererile și excepțiile pe care le poate invoca în cadrul procedurii camerei preliminare. Se conchide că prevederile art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală, coroborat cu dispozițiile legale din cuprinsul aceluiași cod referitoare la procedura de citare, nu conferă garanțiile constituționale arătate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se susține că dispozițiile legale criticate reglementează o procedură subsidiară, prevăzută pentru ipoteza în care toate demersurile făcute de organele judiciare pentru îndeplinirea unei proceduri de citare eșuează, neputând fi identificate, prin niciunul dintre mijloacele aflate la dispoziția lor, domiciliul sau locul de muncă al destinatarului, respectiv pentru situația în care destinatarul refuză primirea citației. Se arată că ceea ce se afișează este o încunoștințare, și nu citația, aceasta din urmă înmânându-se în plic închis, la împlinirea termenului prevăzut în cuprinsul înștiințării, citația fiind considerată comunicată. Cu

privire la ipoteza în care, în procedura de cameră preliminară, nu sunt invocate cereri sau excepții, se susține că textul criticat prevede pronunțarea încheierii corespunzătoare, fără citarea părților și în lipsa procurorului, întrucât nu există aspecte juridice care să poată fi dezbătute. Se mai susține că, potrivit art. 347 alin. (1) din Codul de procedură penală, destinatarul normei are dreptul să formuleze contestație împotriva acestei încheieri, prin care să evoce, inclusiv, lipsa procedurii de citare. Se conchide că dispozițiile legale criticate oferă suficient de multe garanții, nefiind încălcate dispozițiile constituționale invocate de autoarea excepției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 11 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.428/121/2016/a1.1, **Curtea de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 259 alin. (5) lit. g), art. 260 alin. (2) lit. g) și art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală**, excepție invocată de Daniela Dobrilă într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva unei încheieri prin care s-a constatat legalitatea sesizării instanței cu rechizitoriul.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, referitor la pretinsa neconstituționalitate a prevederilor art. 259 alin. (5) lit. g) și art. 260 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală, se arată că soluția juridică a considerării citației ca fiind comunicată, la împlinirea termenului stabilit de organul judiciar care a emis citația, în care destinatarul este în drept să se prezinte la organul judiciar pentru a i se comunica respectiva citație, încalcă accesul liber la justiție și dreptul la apărare al persoanelor care nu primesc citațiile sau celelalte acte procedurale din motive neimputabile lor, fără a refuza sau a se sustrage de la comunicarea acestora. Se arată că, într-o astfel de situație, inculpatul se află în imposibilitatea de a lua cunoștință de existența citației și, în consecință, de existența procesului penal și a termenului la care este citat și, totodată, judecat. Se face trimitere la Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii nr. 10 din 10 iunie 2013, pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii, prin care s-a stabilit că „modalitatea de comunicare a procesului-verbal de contravenție și a înștiințării de plată, prin afișare la domiciliul sau sediul contravenientului, este subsidiară comunicării prin poștă, cu aviz de primire”. Se susține că scopul legiuitorului nu a fost acela al asigurării realizării unei proceduri de citare formale, ci al aducerii la cunoștința inculpatului a informațiilor din cuprinsul citației. Se mai arată că, potrivit Deciziei-cadru a Consiliului Uniunii Europene din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, statele membre au obligația de a garanta oricărei persoane cercetate îndeplinirea procedurii de citare și informare despre cercetarea judecătorească. Se conchide că soluția considerării comunicate a citației la împlinirea termenului legal arătat în cuprinsul textelor criticate reprezintă o ficțiune juridică, ce nu asigură, în realitate, citarea inculpatului, în ipotezele invocate în susținerea excepției.

7. Cu privire la pretinsa neconstituționalitate a prevederilor art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală, se susține că

acestea nu asigură contradictorialitatea, oralitatea și egalitatea armelor în cadrul procesului penal, întrucât lipsesc inculpatul de posibilitatea de a fi citat. Se face trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la dreptul la un proces echitabil, respectiv la hotărârile din 15 ianuarie 2005, 8 februarie 2005, 31 martie 2005, 28 februarie 2006 și 7 februarie 2006, pronunțate în cauzele *Philippe Pause împotriva Franței*, *Lucas împotriva Franței*, *F. W. împotriva Franței*, *Tosun împotriva Turciei*, *Halis Doğan împotriva Turciei* și *Sahin Cağdaş împotriva Turciei*. Se susține că scopul urmărit de legiuitor, prin reglementarea soluției juridice criticate, nu numai că nu a fost atins, dar aplicarea dispozițiilor legale criticate, în anumite situații procesuale, poate duce ea însăși la prelungirea inutilă a procesului penal. Se susține că, în acest fel, instituția camerei preliminare afectează însuși actul de justiție, generând situații care nu pot fi soluționate într-un mod echitabil. În acest sens se arată că dispozițiile legale ce reglementează procesul penal sunt inferioare celor din cuprinsul Codului de procedură penală din 1968, în privința capacității de a asigura celeritatea soluționării cauzelor. Se mai susține că legalitatea administrării unor probe nu se referă strict la aspecte formale, ci trebuie puse în discuție și aspecte de fapt conexe respectivelor probe, care nu pot fi relevate decât prin administrarea unor noi probe. Se arată că lipsa de la dosar a anumitor înscrisuri și imposibilitatea judecătorului de a le solicita îl obligă pe acesta să procedeze la o așa-zisă verificare a probelor fără să aibă o imagine completă asupra situației, motiv pentru care nu numai inculpatul este afectat de această procedură, dar și judecătorul și actul de justiție, în ansamblul său. Se conchide că textul criticat, în forma în vigoare la data invocării excepției, reprezintă un real regres față de forma sa anterioară, constatată ca fiind neconstituțională, legiuitorul lăsând neacoperită verificarea îndeplinirii procedurii de citare. Se susține, de asemenea, că regresul instituției criticate poate fi constat și prin raportare la legislația similară din perioada postbelică, ce reglementa ședința pregătitoare. Se mai arată că, prin judecarea cauzelor penale fără citarea părților, se creează un dezechilibru între acuzare și apărare, în favoarea acuzării, aceasta având cunoștință de toate actele și demersurile procedurale realizate față de inculpat, care este în necunoștință de cauză, aspect ce constituie o încălcare a principiului egalității armelor.

8. Curtea de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că dispozițiile legale criticate nu contravin prevederilor art. 21 și art. 24 din Constituție.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că prevederile art. 259 alin. (5) lit. g) și art. 260 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală nu încalcă dispozițiile constituționale ale art. 21 și art. 24, soluțiile juridice prevăzute de acestea fiind de natură a asigura prezența în fața organelor judiciare a persoanelor citate, în situațiile în care înmânarea citației sau a altor acte de procedură nu a fost posibilă. Referitor la pretinsa neconstituționalitate a prevederilor art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală, se arată că judecătorul dispune, prin încheiere, începerea judecății, din

motive de celeritate și având în vedere faptul că inculpatul a luat cunoștință de trimiterea sa în judecată, despre rechizitoriu și despre actele de urmărire penală, încheierea astfel pronunțată urmând a fi comunicată părților și persoanei vătămate.

11. **Avocatul Poporului** apreciază că textele criticate sunt constituționale. Se susține că obligația legală a prezentării la organul judiciar a persoanei citate, pentru a i se comunica citația, în cazul în care nu se cunoaște nici adresa la care aceasta locuiește și nici locul său de muncă, sau în cazul în care aceasta refuză să primească citația, este constituțională, ea nefiind de natură a încălca accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil. Se susține că, dimpotrivă, dispozițiile legale criticate sunt de natură a asigura îndeplinirea condițiilor procedurale necesare pentru soluționarea litigiului dedus judecății. Se face trimitere la deciziile Curții Constituționale nr. 110 din 24 februarie 2005, nr. 400 din 5 octombrie 2004 și nr. 71 din 15 ianuarie 2009, precum și la punctele de vedere transmise și reținute prin deciziile Curții Constituționale nr. 631 din 8 octombrie 2015, nr. 784 din 17 noiembrie 2015 și nr. 36 din 9 februarie 2016.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, înscrisurile depuse la dosarul cauzei, concluziile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 259 alin. (5) lit. g), art. 260 alin. (2) lit. g) și art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins:

— Art. 259 alin. (5) lit. g): „*Dacă nu se cunosc nici adresa unde locuiește suspectul sau inculpatul și nici locul său de muncă, la sediul organului judiciar se afișează o înștiințare care trebuie să cuprindă: [...] g) mențiunea că, în cazul în care destinatarul nu se prezintă pentru comunicarea citației în interiorul termenului prevăzut la lit. f), citația se consideră comunicată la împlinirea acestui termen; [...]*”;

— Art. 260 alin. (2) lit. g): „*Dacă persoana citată refuză să primească citația, persoana însărcinată să comunice citația va afișa pe ușa destinatarului o înștiințare, încheind un proces-verbal cu privire la împrejurările constatate. Înștiințarea trebuie să cuprindă: [...]*”

g) mențiunea că, în cazul în care destinatarul nu se prezintă pentru comunicarea citației în interiorul termenului prevăzut la lit. f), citația se consideră comunicată la împlinirea acestui termen. [...]”;

— Art. 346 alin. (1): „*Dacă nu s-au formulat cereri și excepții în termenele prevăzute la art. 344 alin. (2) și (3) și nici nu a ridicat din oficiu excepții, la expirarea acestor termene, judecătorul de cameră preliminară constată legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de*

urmărire penală și dispune începerea judecării. Judecătorul de cameră preliminară se pronunță în camera de consiliu, fără citarea părților și a persoanei vătămate și fără participarea procurorului, prin încheiere, care se comunică de îndată acestora.”.

15. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție și art. 24 referitor la dreptul la apărare.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 259 alin. (5) lit. g) din Codul de procedură penală reglementează o procedură de citare aplicabilă atunci când nu sunt cunoscute nici adresa unde locuiește suspectul sau inculpatul și nici locul său de muncă. Această procedură de citare are un caracter subsidiar, aspect ce rezultă din interpretarea gramaticală și sistematică a prevederilor art. 259 anterior menționat, urmând a fi aplicată doar în situația prevăzută la alin. (1) al art. 259 din Codul de procedură penală, respectiv dacă adresa unde locuiesc persoanele citate și adresa locului lor de muncă nu sunt cunoscute. Astfel, pentru ca procedura de citare să poată fi realizată și în ipoteza anterior arătată, legiuitorul a reglementat înștiințarea suspectului, a inculpatului, a părților, precum și a altor persoane, prin afișarea, la sediul organului judiciar, a unei asemenea înștiințări. Aceasta trebuie să cuprindă, alături de alte informații, prevăzute la art. 259 alin. (5) din Codul de procedură penală, mențiunea că, în cazul în care destinatarul nu se prezintă pentru comunicarea citației în interiorul termenului stabilit de organul judiciar care a emis citația — termen în care destinatarul este în drept să se prezinte la organul judiciar pentru a i se comunica citația — citația se consideră comunicată la împlinirea acestui termen.

17. În mod similar, dispozițiile art. 260 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală reglementează o procedură de înmânare a citației, aplicabilă în situația în care persoana citată refuză să primească citația, al cărei caracter subsidiar rezultă din aplicarea aceluiași metode de interpretare, mai sus invocate. Astfel, conform dispozițiilor art. 260 alin. (1) din Codul de procedură penală, care constituie regula în materia înmânării citației, citația se înmânează celui citat, personal, oriunde este găsit, acesta semnând dovada de primire. Totodată, conform art. 260 alin. (2) din Codul de procedură penală, pentru situația în care persoana citată refuză să primească citația, persoana însărcinată să comunice citația va afișa pe ușa destinatarului o înștiințare, încheind un proces-verbal cu privire la împrejurările constatate. Înștiințarea trebuie să cuprindă, alături de alte informații, mențiunea că, în cazul în care destinatarul nu se prezintă pentru comunicarea citației în interiorul termenului stabilit de organul judiciar care a emis citația — termen în care destinatarul este în drept să se prezinte la organul judiciar pentru a i se comunica citația — citația se consideră comunicată la împlinirea acestui termen.

18. Având în vedere aceste considerente, Curtea reține că procedurile judiciare reglementate prin art. 259 alin. (5) lit. g), art. 260 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală sunt de natură a asigura prezența în fața organelor judiciare a persoanelor citate, constituind, în acest fel, o garanție a dreptului de acces liber la justiție și a dreptului la apărare, și nu o încălcare a drepturilor fundamentale anterior menționate.

19. Referitor la invocarea, în susținerea excepției de neconstituționalitate, a Deciziei Înaltei Curți de Casație și

Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii nr. 10 din 10 iunie 2013, pronunțată cu ocazia soluționării unui recurs în interesul legii, prin care s-a stabilit că modalitatea de comunicare a procesului-verbal de contravenție și a înștiințării de plată, prin afișare la domiciliul sau sediul contravenientului, este subsidiară comunicării prin poștă, cu aviz de primire și, de asemenea, că cerința comunicării procesului-verbal de contravenție și a înștiințării de plată este îndeplinită și în situația refuzului expres al primirii corespondenței, consemnat în procesul-verbal încheiat de funcționarul poștal, Curtea constată că aplicarea deciziei anterior menționate, prin analogie, cu privire la prevederile art. 259 și art. 260 din Codul de procedură penală, nu este posibilă, dar nici necesară. Aceasta întrucât caracterul subsidiar al procedurii de citare supuse analizei, realizate prin afișarea unei înștiințări la sediul organului judiciar, și, respectiv, caracterul subsidiar al procedurii afișării unei înștiințări pe ușa destinatarului, în situația în care acesta refuză primirea citației, poate fi dedus, în mod direct, din modalitatea de reglementare a celor două articole anterior invocate.

20. Mai mult, nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la citare constituie cauză de nulitate relativă, conform art. 282 alin. (1) coroborat cu art. 281 din Codul de procedură penală. Acestea din urmă, fiind norme cu caracter general, prevăzute de legiuitor în partea generală a Codului de procedură penală, sunt aplicabile în privința tuturor cazurilor de nerespectare a dispozițiilor procesual penale care pot interveni pe tot parcursul procesului penal. Așa fiind, ele pot fi invocate, conform alin. (4) al aceluiași art. 282: a) până la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în această procedură; b) până la primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale, când instanța a fost sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției; c) până la următorul termen de judecată cu procedura completă, dacă încălcarea a intervenit în cursul judecării. Acest mecanism juridic de sancționare a nelegalei citări constituie o altă formă de garantare a drepturilor fundamentale prevăzute la art. 21 și art. 24 din Constituție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 507 din 5 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 911 din 11 noiembrie 2016, paragraful 23).

21. În ceea ce privește pretinsa neconstituționalitate a prevederilor art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea reține că, într-adevăr, textul criticat reglementează o procedură, specifică etapei camerei preliminare, ce se desfășoară în camera de consiliu, fără citarea părților și a persoanei vătămate, precum și fără participarea procurorului. Această procedură are însă în vedere situația în care, în urma sesizării instanței prin rechizitoriu, inculpatul, celelalte părți sau persoana vătămată nu formulează cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, în termenul prevăzut la art. 344 alin. (2) din Codul de procedură penală. Având în vedere că obiectul procedurii în camera preliminară îl constituie, potrivit art. 342 din Codul de procedură penală, tocmai soluționarea unor cereri și excepții din categoriile anterior menționate, în ipoteza lipsei formulării sau invocării lor, apare ca fiind firească continuarea procedurii în camera preliminară, prin constatarea legalității sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală

și prin dispunerea începerii judecării. Această procedură se realizează fără citarea părților și a persoanei vătămate, întrucât, conform dispozițiilor art. 344 alin. (2) din Codul de procedură penală, după sesizarea instanței prin rechizitoriu, inculpatului îi este comunicată o copie certificată a acestuia și, după caz, traducerea sa autorizată, fiindu-i adusă, astfel, la cunoștință acuzarea. Totodată, atât inculpatului, cât și celorlalte părți și persoanei vătămate li se aduc la cunoștință obiectul procedurii în camera preliminară, dreptul de a-și angaja un apărător și termenul în care, de la data comunicării, pot formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. Așa fiind, persoanele anterior enumerate au cunoștință de existența dosarului penal, cunoscând că este în desfășurare procedura în camera preliminară. Totodată, aceste dispoziții legale trebuie coroborate cu cele ale art. 344 alin. (4) din Codul de procedură penală, conform cărora, în situația formulării unor cereri sau excepții specifice procedurii în cameră preliminară ori dacă judecătorul de cameră preliminară ridică excepții din oficiu, se stabilește termenul pentru soluționarea acestora, procedând la citarea părților și a persoanei vătămate. *Per a contrario*, în lipsa primirii unor citații, conform dispozițiilor legale anterior menționate, părțile pot deduce fie că judecătorul de cameră preliminară va dispune începerea judecării, potrivit prevederilor art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală, urmând ca, în vederea desfășurării acesteia în mod legal, aceleași persoane mai sus enumerate să fie citate, conform prevederilor art. 353 alin. (1) din Codul de procedură penală, fie că judecătorul de cameră preliminară, ca urmare a exercitării competenței sale, prevăzute la art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală, de a invoca, din oficiu, excepții referitoare la legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, a restituit cauza la parchet, întrucât a reținut existența uneia dintre situațiile prevăzute la art. 346 alin. (3) din Codul de procedură penală. Și în această ultimă ipoteză, părțile

urmează a fi citate, conform procedurii de citare corespunzătoare etapelor procesuale subsecvente, respectiv a urmăririi penale și a camerei preliminare, fiindu-le asigurată, astfel, posibilitatea de a lua la cunoștință despre desfășurarea procedurii penale în dosarele în care au calitatea anterior menționată și de a-și apăra interesele procesuale.

22. Având în vedere aceste considerente, Curtea constată că desfășurarea procedurii în camera preliminară, în ipoteza neinvocării de către inculpat, de către celelalte părți sau de către persoana vătămată a unor cereri sau excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, oferă tuturor subiecților procesuali anterior enumerați posibilitatea de a cunoaște etapele desfășurării acestei proceduri și de a-și apăra interesele procesuale, nefiind, astfel, de natură a le încălca dreptul de acces liber la justiție și dreptul la apărare. În acest sens, referitor la dreptul fundamental reglementat la art. 21 din Constituție, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că acesta este pe deplin respectat ori de câte ori partea interesată, în vederea valorificării unui drept sau interes legitim, se poate adresa, cel puțin o dată, unei instanțe judecătorești, independente și imparțiale (a se vedea Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994 și Decizia nr. 17 din 21 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 30 ianuarie 2015). În ceea ce privește dreptul la apărare, astfel cum este prevăzut la art. 24 din Constituție, prin aceeași jurisprudență, s-a arătat că acesta este asigurat de fiecare dată când o persoană interesată are posibilitatea de a-și formula apărărilor pe care le consideră necesare, în fața unei instanțe, în cadrul unei proceduri caracterizate prin contradictorialitate și oralitate, personal sau prin intermediul unui avocat (a se vedea Decizia nr. 429 din 21 octombrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.220 din 20 decembrie 2004).

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Daniela Dobrilă în Dosarul nr. 2.428/121/2016/a1.1 al Curții de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori și constată că dispozițiile art. 259 alin. (5) lit. g), art. 260 alin. (2) lit. g) și art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 noiembrie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

privind aprobarea Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea, precum și pentru modificarea, completarea și abrogarea unor dispoziții din sectorul energiei electrice

Având în vedere prevederile art. 21, ale art. 28 lit. b) și e), ale art. 36 alin. (2), alin. (4) și alin. (7) lit. j), k), r), ale art. 62 alin. (1) lit. g) și i), ale art. 65, ale art. 70 lit. a) și ale art. 75 alin. (2) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. c), ale art. 8 și ale art. 9 alin. (1) lit. h) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare, prevăzut în anexa nr. 1*), care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Se aprobă Regulamentul de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea, prevăzut în anexa nr. 2*), care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. — La data intrării în vigoare a regulamentelor prevăzute la art. 1 și 2 se abrogă:

1. Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2001 pentru aprobarea Regulamentului privind aranjamentele comerciale aferente schimburilor neplanificate de energie electrică cu alte sisteme electroenergetice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 31 august 2001, cu modificările ulterioare;

2. prevederile cap. 6, 7, 10, 12 și 14 din Codul comercial al pieței angro de energie electrică, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 25/2004, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 989 din 27 octombrie 2004, cu modificările ulterioare;

3. pct. 2—9, pct. 11 alin. (1)—(3) și pct. 12 din anexa la Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 30/2005 privind cadrul de funcționare al pieței angro de energie electrică, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 552 din 28 iunie 2005, cu modificările ulterioare;

4. Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 61/2005 privind cadrul de funcționare a pieței angro de energie electrică, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 18 ianuarie 2006, cu modificările ulterioare;

5. Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 35/2010 privind stabilirea unor reguli referitoare la piața de echilibrare de energie electrică, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 7 decembrie 2010, cu modificările ulterioare;

6. Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 60/2013 privind aprobarea instituirii

unor reguli pe piața de echilibrare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 20 august 2013, cu modificările și completările ulterioare;

7. art. 2, art. 21, art. 4 alin. (1) lit. f)—k), alin. (2)—(4) și art. 5—10 din Regulile privind decontarea lunară a obligațiilor de plată în piața de echilibrare și a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 115/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 821 din 11 noiembrie 2014, cu completările ulterioare.

Art. 4. — În Regulile privind decontarea lunară a obligațiilor de plată în piața de echilibrare și a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 115/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 821 din 11 noiembrie 2014, cu completările ulterioare, la articolul 3 alineatul (2), după litera d) se introduce o nouă literă, litera e), cu următorul cuprins:

„e) penalităților pentru livrarea parțială a energiei de echilibrare”.

Art. 5. — Regulamentul de programare a unităților de producție și a consumatorilor dispecerizabili, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 32/2013, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 320 din 3 iunie 2013, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4, punctul 21 se modifică și va avea următorul cuprins:

„21. *notificare fizică* — informație transmisă formalizat de o parte responsabilă cu echilibrarea, care cuprinde programul privind producția netă, schimburile bloc și consumul de energie electrică, precum și importurile, exporturile și tranzitele aferente participanților la piață pentru care PRE și-a asumat responsabilitatea echilibrării; în mod convențional, consumul asigurat de către furnizorul care nu își asumă responsabilitatea echilibrării pentru un loc de consum aflat în portofoliul mai multor furnizori este considerat de valoare zero;”.

*) Anexele nr. 1 și 2 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

2. La articolul 4, punctul 31 se modifică și va avea următorul cuprins:

„31. *schimb bloc* — schimb de energie electrică între două PRE-uri, rezultat din agregarea pe vânzare, respectiv pe cumpărare a tuturor tranzacțiilor dintre participanții din cele două PRE-uri într-un interval de dispecerizare; în mod convențional, cantitatea de energie electrică corespunzătoare consumului asigurat de către furnizorul care nu își asumă responsabilitatea echilibrării pentru un loc de consum aflat în portofoliul mai multor furnizori se consideră și se notifică drept schimb bloc între PRE din care face parte acesta și PRE a furnizorului principal;”.

3. Articolul 12 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 12. — (1) Declarația de disponibilitate conține cel puțin următoarele informații:

a) puterea disponibilă orară a fiecărei unități de producție dispecerizabile, separat pentru fiecare interval de dispecerizare din fiecare zi de livrare;

b) consumul minim și maxim orar al fiecărei unități de consum dispecerizabile, separat pentru fiecare interval de dispecerizare din fiecare zi de livrare;

c) motivații și detalii (inclusiv numărul cererii aprobate de dispecer) privind reducerile orare de disponibilitate ale fiecărui grup dispecerizabil/consumator dispecerizabil, ca urmare a: oricărei opriri accidentale anterioare sau opriri planificate pentru

mentenanță, redării în exploatare înainte de termenul aprobat, programului de funcționare convenit cu Administrația Națională «Apele Române» etc.

(2) UD care produc energie electrică din energie eoliană, respectiv UD care produc energie electrică din energie solară sunt exceptate de la furnizarea motivațiilor prevăzute la alin. (1) lit. c) în cazul modificării declarațiilor lor de disponibilitate.”

Art. 6. — Operatorii economici din sectorul energiei electrice duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. — Societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale „Opcom” — S.A. și Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A. elaborează, în termen de 4 luni de la data publicării, procedurile operaționale proprii pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentului ordin și le înaintează Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei în vederea avizării.

Art. 8. — Entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea prevederilor prezentului ordin.

Art. 9. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării, cu excepția regulamentelor prevăzute la art. 1 și 2, care intră în vigoare în prima zi a lunii calendaristice care urmează unei perioade de 6 luni de la data publicării.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Dumitru Chiriță

București, 31 ianuarie 2018.
Nr. 31.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

